

Keskkonnaamet

Roheline 64, 80010 Pärnu

info@keskkonnaamet.ee

PÖÖRDUMINE ja TAOTLUS

Lp Keskkonnaamet

Keskkonnaameti menetluses (nr M-120426) on Sokkel Karjäärid OÜ Mädara liivakarjääri mäeeraldise keskkonnaloa taotlus (registreeritud KOTKAS infosüsteemis 07.06.2022 numbriga DM-120426-1).

Alates 06.06.2023 on menetlus ajutiselt peatatud kuni lõpliku keskkonnaloa taotlust puudutavate asjaolude selginemiseni. Täpsemalt on menetlusega jätkamine ja menetluse lõpuleviimine olnud sõltuv osalt haldusasja nr 3-22-2046 lõpptulemusest ja samuti riigi huvi selgumisest Mädara maardlas kaevandamise suhtes.

Ehkki keskkonnaloa taotluse menetluse alguses 2022. aastal väljendasid Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ja Keskkonnaministeerium, et riigil majandushuvi Mädara maardlas kaevandamise suhtes puudus, rõhutasid ministeeriumid, et see seisukoht kehtis seisukohtade andmise hetkeseisuga¹. Tänapäevaks on nendest seisukohtadest möödunud ca 2,5 aastat. Seejuures pärast vastavaid ministeeriumite seisukohti esitas Sokkel Karjäärid OÜ 2023. aasta alguses Keskkonnaametile ja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile eraldi maavara varustuskindluse tagatuse analüüsi (Mäebüroo Nord OÜ, 2022; „Maavara varustuskindluse tagatuse analüüs. Taotletav Mädara liivakarjäär“). Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium teavitas seejärel Keskkonnaametit, et annab uue seisukoha ning vajab selleks lisaaega ja lisainformatsiooni. Seega ei ole riik enda lõplikku seisukohta menetluses esitanud. Tuleb arvestada, et faktiline olukord on tänapäevaks muutunud, sh muutunud on vastutav ministeerium ning uuenenud on riigi huvi hindamise põhimõtted.

Kuni 2023. aastani toimus varustuskindluse hindamine mineviku ehk viimaste aastate kaevandamismahtude alusel, aga selline praktika ei arvestanud ehitusmaavarade vajadusi tulevikus. Maavara vajaduse arvutuslikud prognoosid ei ole väga täpsed, kuna maavara vajadus sõltub poliitilistest otsustest ning erasektori tarbimine ei ole alati pikalt ja täpselt ette teada (nt tuule- ja tehnoparkide rajamine). Lisaks varustuskindluse tagatusele tuleb riigi huvi hindamisel täna arvestada mitmete täiendavate asjaoludega. Hinnangu andmisel tuleb olulist rõhku panna uute varude kasutusele võtmisele, mis vastavad täpsemalt taristuehituse nõuetele ning hinnata tuleb taotletava karjääri eesmärki ja asukohta lähtuvalt planeeritavate või ehitatavate ehitusobjektidega, kuna ehitusmaavara kaevandamine ehitusobjekti vahetus läheduses aitab vähendada materjalide transpordist tulenevaid häiringuid ja keskkonnamõjusid. Nende asjaolude hindamine on oluline samuti piirkondades, kus varustuskindlus paistab olevat arvutuslikult tagatud. Kuna kõiki ehitusmaavarade liike igas maakonnas ei leidu või leidub väikeses matus, tuleb riigi huvi väljaselgitamisel arvestada ja analüüsida samuti naabermaakondade võimalusi ja tingimusi.

Sokkel Karjäärid OÜ on taotlenud käesolevas menetluses riigi huvi väljaselgitamist, kuid riik ei ole enda lõplikku seisukohta kujundanud. Seega ei ole menetluses olulised asjaolud hetkel välja selgitatud. Mädara liivakarjääri keskkonnaloa andmiseks võib täna esineda ülekaalukas riigi huvi ning seega võib esineda alus Vabariigi Valitsuse nõusoleku taotlemiseks keskkonnaloa väljastamiseks.

¹ Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi 04.11.2022 seisukoht: „Lähtudes eelnevast on MKM seisukohal, et riigil puudub **hetkel** majandushuvi Mädara liivakarjäärist maavara kaevandamisele.“

Keskkonnaministeeriumi 13.11.2022 seisukoht: „Tuginedes taotletava mäeeraldise teeninduspiirkonna varustuskindluse tagatusele ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi seisukohale on Keskkonnaministeerium seisukohal, et ülekaalukas riigi huvi, mis tingiks vajaduse väljastada kaevandamisluba just konkreetses kohas, **käesoleval hetkel puudub**.“

Eeltoodule tuginedes palub Sokkel Karjäärid OÜ pöörduda Kliimaministeeriumi poole, et selgitada välja riigi huvi Mädara liivakarjääri keskkonnanaloo andmise suhtes, paludes Kliimaministeeriumil hinnangu andmisel muu hulgas:

- 1)** Arvestada riigi huvi hindamisel Mädara maardla liiva varude kvaliteediliste näitajatega (savi ja tolmu osakeste <0,063 mm (f) keskmine jääb alla 5% ja filtratsioon 1,2 m/ööpäev) ning analüüsida hinnangus detailsemalt taotletava karjääri kasutusele võtmise vajadust konkreetses piirkonnas varustuskindluse tagamiseks võrreldes teiste samaväärsete saadaolevate varudega karjääriga;
- 2)** Hinnata taotletava karjääri eesmärki ja asukohta lähtuvalt kõikide planeeritavate või ehitatavate ehitusobjektidega, mh Rail Baltic ja uued planeeritavad tuulepargid samas piirkonnas. Seoses Rail Baltic projektiga tuleb aja- ja asjakohase hinnangu andmiseks küsida informatsiooni nii Rail Baltic Estonia OÜ-lt kui ka konkreetsemalt Rail Balticu taristu projekti Tootsi-Pärnu lõigu ehitajalt (GRK Eesti AS), kes oskab anda vajaduspõhise hinnangu hetkeolukorrast antud piirkonnas.
- 3)** Hinnata ja analüüsida naabermaakondade võimalusi ja samaväärse kvaliteediga maavara kaevandamise tingimusi.

Seni kuni puudub riigi lõplik ja ajakohane seisukoht, puudub alus Mädara liivakarjääri keskkonnanaloo taotluse menetluse lõpetamiseks ja keskkonnanaloo andmisest keeldumiseks. Samuti ei ole Sokkel Karjäärid OÜ-l võimalik enne riigi lõpliku seisukoha saamist kujundada enda seisukohta.

Sellest lähtuvalt palub Sokkel Karjäärid OÜ samuti pikendada Sokkel Karjäärid OÜ-le eelnõuga tutvumiseks ja arvamuse andmiseks 09.07.2025 kirjaga nr DM-120426-23 määratud tähtaega kuni eespool kirjeldatud menetluses olulist tähtsust omavate asjaolude selgumiseni.

Lugupidamisega

(digitaalselt allkirjastatud)

Ahto Pregel

Sokkel Karjäärid OÜ, juhatuse liige